

alle tilfammen — Rektorerne ikke indbefattede — have en Forøgelse i Indtægter derved, at Skolen trives bedre. Nu siger den ærede Minister: derved at der kommer flere Elever, kommer Skolen ikke alene ikke til at trives bedre, men der fremkaldes endogsaa et Tab for Skolefonden. Men det vilde dog være besynderligt, om de private Lærere her i Kjøbenhavn raisonnerede saaledes og sagde: „Hver Elev, vi faae mere, medfører Tab for Skolen“; Resultatet deraf vilde være det, at Ingen begyndte en Skole. Det er Noget, der er en almindelig Ting ved enhver Entreprise, at naar man har overvundet, hvad jeg vil kalde vis inertia, den Modstandsevne, som Sagen i sig selv afgiver, naar man har faaet Apparatet ordnet i det Hele, saa maa man komme til en Tid, hvor man uden store forøgede Udgifter kan paatage sig forøget Arbejde, der da skaffer en forøget Indtægt. Men jeg skal sige den ærede Minister, hvorledes Sagen er gaaet til. Sagen er, om jeg ikke har misforstaaet de Dphsninger, som vi efterhaanden have faaet, gaaet til paa den Maade, at man har taget alle Skolens Elever, saavel de betalende som de ikke betalende, og derefter beregnet Elevantallet, for at see, naar man var kommet saa vidt, at man kunde begreue en Fordeel for Lærerne. Rette vi dette til, at der kun skal tages Hensyn til de betalende Elever, saa vil den ærede Kultusminister see, at det skulde gaae besynderligt til, om Forøgelsen ikke blev til Fordeel for Skolevæsenet. Gjør man nu endvidere en Rettelse i en anden Henseende og siger, at enhver Skole maa i Forveien være bestemt til et vist Elevantal, deels for Skolen i dens Heelhed og deels for hver enkelt Klasse, saa at ubover dette Elevantal kan den foreløbig ikke komme — dertil skal der først Bevilling — men indenfor det Antal, en Skole kan tage imod, kan de Begunstigelses gives, som Følge af, at man skaffer Skolen flere betalende Elever, saa vil det Formaal naaes, der er tilfattet. Har ikke Bestyrelsen lyst til at gaae ind herpaa, og man absolut vil af med denne Foranstaltning, saa er det ikke værd at tvistes meget derom, men saa tag den bort simpelthen og giv ingen Erstatning derfor. Tag bort det Honorar, som

Lærerne have havt paa Grund af tilfældige Forhold. Det skal jeg for min Part ikke have Noget imod; naar vi stille Sagen paa denne Maade overfor Bestyrelsen, først da komme vi til at see rigtigt klart, hvorledes Sagen skal iværksættes. Saalænge Bestyrelsen har Midler til gennem saadanne Foranstaltninger som den her foreslaaede at komme over fra tilfældige til faste Indtægter for Embedsmændene, komme vi altid til samme Resultat. Naar vi derimod stille det ganske simpelt hen, saaledes at vi give Embedsmændene de faste Indtægter, som ere bestemte i Loven, og sige: derudover gaae vi ikke, men vi ere villige til under passende Indskrænkninger og under Forudsætning af en god Forvaltning at give en Udkomst til en hverligere Fortjeneste, og saa Regjeringen siger: „Nei, det ville vi ikke, nogen hverligere Fortjeneste ville vi ikke indrømme, thi det er til Skade for Skolen“, saa falder dette bort og saa bør vi heller ikke paatvinge Bestyrelsen Saadant. Det staaer for mig saaledes, at det er dette Enten — Eller, vi maae komme til. Dette er den væsentligste Gjenstand, som jeg har troet at burde drage frem. Hvad det Øvrige angaaer, skal jeg blot bemærke, at man i § 21 har opstillet en urigtig Beregning, hvorved man er kommen til den forøgede Sum, man der begjærer, men dette hører mere til Enkelthederne, og jeg skal derfor i dette Øieblik ikke indlade mig videre derpaa.

Fischer: Det Punkt, som i det foreliggende Lovudkast har den største finansielle Betydning, er Beregningen af Sæbtillæget for Lærerne ved Universitetet. Jeg troer, at der hos den ærede Minister finder nogen Misforstaaelse Sted med Hensyn til Betydningen af dette Forslag; thi da den ærede Minister foreslagde Lovudkastet, syntes han at være af den Anskuelse, at fordi der var sat et Maximum for Sæbtillæggets Størrelse ved de senere Lønningslove, og navnlig ved Loven af 19de Februar 1861, vilde det omtrent gaae op, enten man fulgte den ene eller anden Beregningsmaade. Men jeg skal tillade mig at oplyse, at dette paa ingen Maade stemmer med den Erfaring, som man hidtil har havt Leilighed til at gjøre ved Sædberegningen. For det